

den synker ned til at blive en slet og ret Arbejdskøber, og at den ikke fortjener Navn af Arbejdsgiver. Den højtærede Minister stillede i Udsigt, at der her i Folketinget skulde komme til at foreligge Oplysninger angaaende Statsarbejdernes Kaar ude i Landet. Jeg glæder mig til at faa disse Oplysninger at se, og det er jo muligt, at vi ved Forhandling alligevel kunne naa en lille Forbedring af disse Folks Kaar. Jeg vil her gøre den Bemærkning til det ærede Medlem, som sidst talte, at det er ganske vist et Krav, som her stilles til Statskassen, men det er ikke Folk, der komme og tigge for at faa noget af Statskassen som Gave, det er Folk, som virkelig ville yde Arbejde for det, de faa. Det, som disse Folk ønske, er ikke andet end det ligefrem nødtørftige daglige Brød til Ernæring af dem selv og Familie. De udføre 10 Timers dagligt Arbejde for en lille Dagløn, de ville ikke malke Statskassen, men tværtimod fuldtud give Statskassen Vederlag for det, de modtage.

Jeg gjorde en Henstilling til den højtærede Finansminister, om han ikke fandt det rigtigt, at Staten under de nuværende uheldige Boligforhold i Kjøbenhavn skred til Opførelse af Funktionærboliger for sine mange Arbejdere, navnlig i Kjøbenhavn og de store Byer. Den højtærede Finansminister rørte ikke ved dette Punkt. Maa-ske var det med Vilje, det er godt muligt, at den højtærede Minister helst vil vende det døve Øre til, naar saadanne Krav rejses. Alligevel vil jeg atter tillade mig at henlede Opmærksomheden paa Sagen, fordi vi daglig have for Øje, at der hos Arbejderbefolkningen i Kjøbenhavn er ligefrem Bolignød, saa at det for mange næsten er umuligt at skaffe sig Tag over Hovedet. Jeg synes derfor, dette Spørgsmaal fortjener at tages under Overvejelse, og jeg vil ogsaa her sige, at det er ikke Gaver, der bedes om. Staten kunde meget godt opføre disse Boliger uden at tabe Penge paa dem — omend det selvfølgelig ikke er Meningen, at den skal have Indtægt af dem — og dog gøre mange Familier overordentlig stort Gavn. Det ærede Medlem for Slagelse (Køedt) talte om Stormagasinerne Betydning. Han sagde, at Grunden til, at

de kunde florere her i vort Samfund, navnlig var den, at de slap med en billigere Husleje end den mindre handlende. Det var en af Grundene til, at de kunde drive den mindre handlende fra hans Virksomhed og altsaa tilrive sig den store Forretning. Hvis det forholder sig rigtig — og jeg tror sikkert, det er fuldkommen rigtigt — burde det ærede Medlem have støttet mit Ønske om, at Staten skulde hjælpe paa den forhaandenværende Bolignød. Endvidere forekommer det mig, at det ærede Medlems Udtalelser indeholdt et stærkt Angreb paa den Maade, hvorpaa Kapitalismen fremtræder. Her synes jeg, den fremtræder i en af sine værste Skikkelser, idet den kaster sig over Husene i Byerne og søger at opskrue Huslejen paa en urimelig Maade, saa at Folk enten ere ude af Stand til at skaffe sig Hus eller skulle betale det med ublu Priser. Det er en Udskejelse af Kapitalismen, som det forekommer mig, man maa fordømme, utvivlsomt vilde det være heldigt, om man kunde begrænse Kapitalismens skadelige Indflydelse. Det kunde blandt andet ske derved, at Staten tog sig paa at opføre Boliger, saa at den optraadte som Husejer. Den kunde gøre det paa en human Maade og uden de Udskejelser, som de private Kapitalister gøre sig skyldige i for Øjeblikket.

Til det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds (Wagner) vilde jeg gerne gøre et Par Bemærkninger, inden jeg slutter. Han lod mig forstaa, at Czarens Fredsbudskab var blevet opfattet af mig paa en rent forkert Maade, og han søgte at bevise for mig, at Czarens Fredsbudskab slet ikke skulde betyde nogen Nedgang i de militære Udgifter. Tværtimod kunde han anføre en Række Eksempler paa, at det rundt omkring betød en stærk Opgang i Militæruddgifterne. Nu skal jeg villig indrømme, at jeg har aldrig ventet mig stort af Czarens Fredsbudskab, jeg tror ikke, det faar nogen som helst praktisk Betydning. Det vakte en Del Opsigt lige straks, da det kom frem, men i Virkeligheden venter jeg mig ikke af det, at det vil kunne bidrage til at ned-sætte de overordentlig store Militæruddgifter enten her hos os eller noget andet